

BRUZZ

Jan Decorte, Sigrid Vinks en co: 'We zoeken mensen die we graag kunnen zien'

Michaël Bellon

Jan Decorte en Sigrid Vinks zien God als een zwart gat om in te verdwijnen. Vandaar dat ze de camera laten richten op hun 'Bloetverwanten': Oumar Dicko, Ika Schwander en Thibaud Dooms. © Ivan Put

In de Daringman staken Jan Decorte, Sigrid Vinks, Oumar Dicko, Thibaud Dooms en Ika Schwander even de arbeid voor een portie smalltalk over hun nieuwe voorstelling, waarmee ze binnenkort de Kaaistudio's tot *God* zullen bekeren.

Het is een tijdje geleden dat we Sigrid Vinks en Jan Decorte nog gesproken hebben. In die tussentijd is er wel nog het een en ander gebeurd. In 2019 kregen ze de Ultima voor Algemene Culturele Verdienste, en stonden ze samen met Benjamin Abel Meirhaeghe op Pukkelpop met de performance *Das Ende = The Beginning*. In 2021 danste Sigrid Vinks met Boris Charmatz in *La ronde* in het Grand Palais in Parijs. En van Decorte staan inmiddels de meeste teksten online, net als zijn vroege films, die te bekijken zijn via het platform van distributeur Avila. Vorig jaar werd ook nog eens Chantal Akermans *Jeanne Dielman, 23 quai du Commerce, 1080 Bruxelles* uit 1975, waarin de jonge Decorte de zoon van het titelpersonage speelt, uitgeroepen tot beste film aller tijden door het British Film Institute. De film van Akerman wordt nu ook geëerd met een muurschildering vlak bij de Daringman, die Decorte zeer bevalt. "Ik ben vooral ook blij dat ze de Leopold II-tunnel niet naar haar hebben genoemd," zegt de theatermaker, die stopt met schrijven maar binnenkort doctoreert.

De vorige creatie van Decorte en Vinks, *Jamais je n'oublierai la mort*, dateert van 2021. Daarin deden Oumar Dicko en Ika Schwander, die nu ook aantreden in de nieuwe creatie *God*, ook al mee. Dicko (1997) is niet alleen theatermaker en danser. Hij studeerde af als master aan de modeafdeling van KASK & Conservatorium in Gent. Sindsdien presenteert hij modewerk in Europa en West-Afrika, en hij ontwierp ook al kostuums voor Zap Mama en Lisaboa Houbrechts. "Ik ben net een paar maanden in Parijs geweest om daar aan mijn collectie te werken, die ik binnenkort hopelijk kan presenteren."

Ik heb auditie gedaan bij Jan en Sigrid. Zwaar was dat niet, je mocht zelf beslissen wat je liet zien. Het was zo persoonlijk dat je voelt dat ze je kiezen om wie je bent. Dat heb ik nog nergens meegemaakt

Thibaud Dooms

De liefde voor mode heeft Dicko onder meer van zijn vader, die altijd stoffen meenam uit Mali. Maar het podium is hem ook niet vreemd. “Ik heb lang ballet gedaan, tot ik moest stoppen voor een rugoperatie. Tien jaar later danste ik voor het eerst opnieuw op het podium met Jan en Sigrid.” Dit voorjaar vroeg Ika Schwander Oumar ook om te performen in haar afstudeerproject *È vero è vero è vero* aan de toneelacademie in Maastricht. Ook de Frans-Nederlandse Schwander (1999) is multidisciplinair bezig. Ze studeerde ‘Fine Art’ aan Central Saint Martins in Londen, zat net een maand in Las Vegas voor een film, werkt aan een nieuwe installatie voor een museum, en aan een nieuwe voorstelling in het Amsterdamse Frascati. Nieuwkomer Thibaud Dooms was onlangs dan weer heel even in Estland voor de première van *Skunk*, de nieuwe langspeelfilm van Koen Mortier, die hier eind februari uitkomt en waarin hij de hoofdrol speelt. Dooms studeerde aan het Lemmensinstituut en de Amsterdamse Toneelschool & Kleinkunstacademie (ATKA).

Medeplichtigen

Het is zeker niet de eerste keer dat Decorte en Vinks samenwerken met heel jonge artiesten. Maar de laatste jaren is dat wel consequent het opzet van BLOOD LTD van hun gezelschap Bloet. “Omdat je je op een bepaald moment,” zegt Vinks, “nadat je al zoveel hebt gedaan, toch afvraagt wat er nog gebeurt in de (theater)wereld, wat je werk betekent, en wat je zelf kan betekenen voor jonge mensen. Ika en Thibaud komen net van school, Oumar is twee jaar geleden afgestudeerd, maar we maken de voorstelling helemaal samen. De basisvoorwaarden en tegelijk de enige voorwaarden zijn dat je elkaar vertrouwt – ook artistiek –, dat niemand iets oplegt aan iemand anders, en dat je elkaar graag ziet.

Schrijven doe ik niet meer. Daar is geen markt meer voor, hé. En iets onbenulligs doe ik niet. Ik doe alleen belangrijke dingen, dingen die ik belangrijk vind. Zwijgen is het laatste dat ik wil doen. Ik wil dat de dingen vooruitgaan. De revolutie. Want doorgaan is revolutionair. Es geht voran!

Jan Decorte

Bij dat delen van de verantwoordelijkheid heeft Decorte wel een kanttekening: “Democratie is een woord dat niet bestaat in de kunst. We stemmen over niets, hé. Je bent geïnspireerd of je bent het niet, daar komt het op neer.” Sigrid: “We zijn allemaal medeplichtigen. Dat is een beter woord.”

Dat hij hier nu zit als ‘medeplichtige’, komt omdat Thibaud Dooms inging op een oproep van Bloet naar “a bold and beautiful young person to create a new performance.” “Ik zag die oproep en heb auditie gedaan. Zwaar was dat niet, nee. Je mocht zelf beslissen wat je liet zien. Dat maakte het spannend, maar eigenlijk ook weer niet. Het was zo persoonlijk dat je voelt dat ze je kiezen om wie je bent. Dat heb ik nog nergens meegemaakt.” Liefde op het eerste gezicht, daar draait het om in het theater van Vinks en Decorte.

Ook bij Ika Schwander, die er net als Oumar Dicko al bij was bij de vorige performance *Jamais je n’oublierai la mort*. “Oumar was ook aanwezig toen ik mijn auditie deed. Ik was nauwelijks klaar toen ze zeiden dat ik mee mocht doen. Ze hoefden het niet te bespreken.” En de sollicitatie van Oumar zelf had eigenlijk al plaatsgehada in dit café. “Toen ik een paar jaar geleden in Brussel aan mijn thesis aan het werken was, ben ik voor het eerst in de Daringman

binnengestapt. Jan kwam toen naar mij, gaf me een hand en zei: ‘Mag ik u zeggen dat u de mooiste persoon bent die ik al ooit heb gezien?’ Daarna is hij weggegaan met Sigrid. Maanden later zagen we elkaar hier opnieuw en nodigden ze mij uit op de voorstelling *body a.k.a.* Daar was ik helemaal van onder de indruk. De week voor ik afstudeerde, belde Sigrid of ik met hen op de scène wilde staan, en heb ik ja gezegd.”

Wat me opvalt is dat er in essentie weinig verschil is tussen de generaties. Dat je veel meer gemeen hebt dan dat je van elkaar verschilt, en dat je evenveel van elkaar kan leren

Sigrid Vinks

Sigrid: “Op zo’n oproep reageren zestig à zeventig mensen van over heel Europa. Daarvan nodigen we er 24 uit op twee dagen. Maar je merkt meteen of er een affiniteit is, waardoor je met iemand kan werken of niet. We zoeken gewoon iemand van wie we weten dat we die graag kunnen zien.”

En waarom willen deze jongeren, afkomstig uit allemaal verschillende scholen, pas geboren nadat het oeuvre en de reputatie van Decorte en Vinks al vele wendingen had aangenomen, met hen samen spelen? Dooms: “Op het Lemmensinstituut heb ik les gekregen over het werk van Jan en Sigrid. Dan weet je best al veel. In mijn geval interesseerde hun esthetiek me heel erg. Het is op basis van dat idee dat ik van hen had dat ik auditie deed.” Schwander: “Hun manier van werken was voor mij – en ik denk ook voor Oumar – bevrijdend. Die is heel kernachtig en intens. Weg van al het gedoe, en zo anders dan wat ik gewoon was op school. Uiteindelijk leer je het meeste van mensen die werken vanuit een bepaalde noodzaak.” Vinks: “Wat me opvalt is dat er in essentie weinig verschil is tussen de generaties. Dat je veel meer gemeen hebt dan dat je van elkaar verschilt, en dat je evenveel van elkaar kan leren. Al zijn er heel veel theatermakers en maar heel weinig theaterkunstenaars, terwijl je toch op zoek bent naar de laatste soort. Ik weet niet waarom je het voor minder zou doen.”

Doorgaan is revolutionair

Vergeleken met *Jamais je n’oublierai la mort* komt Thibaud Dooms er dus bij. En hoe maakte *God* zijn intrede? Sigrid: “In *Jamais* gebruikten we geen taal meer, maar keelklanken. We zaten bijna op een nulpunt, en de vraag was dus: hoe moet je daarna nog verder? Zo kwamen we bij *God*.”

En hoe was Jan Decorte destijds bij dat nulpunt beland? Decorte: “Alle voorstellingen die ik heb gemaakt, leidden daartoe. De rest is allemaal al ingevuld. Maar het nulpunt kan niet worden ingevuld.” De confrontatie met dat nulpunt impliceert blijkbaar dat Decorte zich vandaag niet wil laten fotograferen. En na de talloze eigen teksten, bewerkingen, korte teksten, autobiografische teksten en dansperformances, is de tekst dus helemaal verdwenen? Decorte: “Ja, schrijven doe ik niet meer. Daar is geen markt voor, hé. Het interesseert niemand meer. Ik wil niet bitter worden, maar voor artistieke schrijverij is er geen plaats meer in het theater. En iets onbenulligs doe ik niet. Ik doe alleen belangrijke dingen. Of dingen die ik belangrijk vind. Zwijgen is het laatste dat ik wil doen. Ik wil dat de dingen vooruitgaan. De revolutie, kortom. Want doorgaan is revolutionair. *Es geht voran!*” Vinks: “*Keine Atempause. Geschichte wird gemacht. Es geht voran!* Dat is van een Duits groepje (Fehlfarben, uit 1980, red.) uit de Neue Deutsche Welle.”

Doctor Decorte

Wat die vooruitgang betreft: Decorte gaat ook nog doctoreren. “Dat doctoraat ga ik wel schrijven. Het heet *Doodboek: BWD (Bloetwollefduivel)*. Het is een zoektocht naar hoe de acteur acteren kan zonder gek te worden. In casu *Macbeth, the Scottish Play*. Het wordt een werkstuk dat een loopje zal nemen met alles wat mij met Shakespeare verbindt.” Het doctoraat komt er bij het RITCS en de VUB, niet lang nadat Decorte in het RITCS zijn masterdiploma ging ophalen. Schwander: “Twee jaar geleden zijn we dat samen gaan ophalen. Vijftig jaar nadat hij het had behaald.” Vinks: “Jan was zijn diploma nooit gaan ophalen, en dit leek ons een goed moment.” Decorte: “Omdat het mij opviel hoeveel jonge mensen tegenwoordig zeggen dat ze master zijn. Iedereen werd maar master, en ik was gewoon niks. Nochtans was ik destijds de hoogst scorende leerling aan het RITCS. Ze hebben daar ooit een feest voor ingericht, waarop ik gezegd heb: ‘Verlaat onmiddellijk deze school.’ Maar goed, dat is inmiddels bijgelegd. Ik wilde dus weten of ik ook een master was. Klaas Tindemans (onderzoekskoördinator aan het RITCS, red.) heeft dat opgezocht, en een regeringsbesluit stelt mijn opleiding inderdaad gelijk met een master. Dus ben ik ook maar meteen gaan doctoreren, want dat is nog beter.”

Het viel mij op hoeveel jonge mensen tegenwoordig zeggen dat ze master zijn. Iedereen werd maar master, en ik was niks. Dan ben ik mijn diploma maar gaan ophalen bij het RITCS, vijftig jaar na datum. En ben ik ook maar meteen gaan doctoreren, want dat is nog beter

Jan Decorte

Vinks: “Toen we belden om het diploma te komen ophalen, mocht dat. Ze moesten gewoon een schuif opentrekken en daarin lag een stapel niet-opgehaalde diploma’s.” Schwander: “Alleen jammer dat we het een beetje hebben gekreukt toen we daarna een koffie gingen drinken.”

Performance

Om nog even in academische kringen te blijven: in de eerste aankondigende tekstjes over *God*, is er sprake van de filosofieprofessor Leopold Flam, wiens dagboeken onlangs werden gepubliceerd onder de titel *Ik zal alles verdragen, ook mezelf*. Het inspirerende citaat daaruit luidde: “Ik ben toch niet uit mijn eigen geworden, iets heeft me daartoe gedreven, maar wat is dat iets? God? Wie is God? Zeg het toch ... ach! ... ge zwijgt, ge zwijgt.”

Die shout-out naar de legendarische vrijdenker, blijkt ondertussen wel vooral bedoeld te zijn geweest om de aankondiging voor *God* enig volume te geven in het programmaboekje, “want die dagboeken van Flam zijn oervervelend,” vertelt Decorte. “Het gaat over centiemen verdienen, en de volgende dag weer. Dat hij zelf gezegd heeft: ‘Ik zal alles verdragen, ook mezelf’, pleit dan weer wel voor hem. Hij wist dus zelf dat hij vervelend kon zijn.”

Los daarvan: is *God* geen ambitieuze titel voor de aanstaande creatie? Decorte: “Ambitieuze? Waarom?” Omdat over het statuut van God nog steeds grote onduidelijkheid blijft bestaan? “Het zijn wij. En het zijn de mensen die komen kijken. Ambitieuze zou ik dat niet noemen.” God is onder ons, dus. “Ja, maar dat is eigenlijk al te veel gezegd. Dat is pastoorspraak. We zeggen juist dat we zo weinig mogelijk over de voorstelling willen spreken.”

Waar de vijf samen toe komen, zal dus nog moeten blijken. Dooms: “Sigrid zei het vandaag nog. Dat dit veel moeilijker is dan regelrecht een bestaande tekst op de planken te brengen.” Vinks: “Het bezweren van de onzekerheden door dingen vast te leggen en in te vullen is inderdaad makkelijker.” Decorte: “We hebben het ook niet meer over ouderwets theater, hé. Zo heet het niet wat we doen. Het is een performance. Een performance van 51 minuten die over God gaat.”

**BLOOD LTD by Bloet speelt *God* van 22 tot en met 25/11 (20.30) in de Kaaistudio's,
www.kaaitheater.be**